QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)
BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI

MAGISTRAT DR. JOSEPH MIFSUD
B.A. (LEG. & INT. REL.), B.A. (HONS.), M.A. (EUROPEAN), LL.D.

Il-Pulizija
(Spettur Kylie Borg,
Spettur Lydon Zammit)

vs

Daniela Ahtiwish

Illum 24 ta' Ottubru 2023

Kumpilazzjoni numru: 568/2022

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjonijiet migjuba kontra l-imputata Daniela Ahtiwish ta' 46 sena, bint Rosario u Susan xebba' Moore, imwielda fl-20 t'Awwissu 1976, detentrici tal-Karta ta' l-Identita' 427476M u residenti 93, Triq Luqa Briffa, Gzira; gie akkuzata;

1. Talli fil-26 ta' Settembru 2022 u fil-ġranet u xhur ta' qabel ġewwa dawn il-gzejjer, bil-ħsieb li testorci flus jew xi ħaga oħra, jew li taghmel xi qligħ, jew bil-ħsieb li jġiegħel lil persuna oħra u cioe' lil Saviour Spagnol, esegwixxa, iddistruġġa, qalleb, jew biddel

testment jew obligazzjoni bil-miktub, titolu jew garanzija, jew għamel jew naqas milli tagħmel xi ħaġa, heddew li tagħmel denunzja jew kwerela kontra, jew li jagħti malafama lil dik il-persuna jew persuni oħra.

2. U aktar talli fl-istess zmien, lok u cirkostanzi uza vjolenza, inkluz vjolenza morali u, jew psikologika u, jew sfurzar, sabiex igieghel taghmel, ihalli isir, jew tonqos milli taghmel, xi haga, jew sabiex inaqqas l-abiltajiet jew jizola jew jillimita l-access ghall-flus, edukazzjoni jew impjieg ghad-detriment ta' Saviour Spagnol.

3. U aktar talli fl-istess dati, hinijiet, lok u cirkostanzi tah fastidju lil Saviour Spagnol b'moghod li kien jaf jew missu kien jaf li b'tali mġieba kien se jikkaguna fastidju fuq ħaddiehor.

4. U aktar fl-istess dati, hinijiet, lok u cirkustanzi kiser il-provedimenti tal-artikolu 7 tal-Kap 446 tal-Ligijiet ta' Malta mogħtija fil-konfront tieghu b'sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta), Magistrat Dr. Yana Micallef Stafrace LL.D, datata 21 t'Ottubru 2021, liema sentenza saret definittiva u ma tistghax tinbidel.

5. U aktar fl-istess dati, hinijiet, lok u cirkustanzi kiser il-provedimenti tal-artikolu 7 tal-Kap 446 tal-Ligijiet ta' Malta mogħtija fil-konfront tieghu b'sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta), Magistrat Dr. Yana Micallef Stafrace LL.D, datata 21 t'Ottubru 2021, liema sentenza saret definittiva u ma tistghax tinbidel.

6. U aktar talli fl-istess dati, ħinijiet, lok u cirkustanzi f'dawn il-gzejjer naqas milli jħares il-kundizzjonijiet imposti fuqu mill-Qorti tal-

Magistrati (Malta) Magistrat Dr. Yana Micallef Stafrace LL. D fid-digriet taghha tal-5 ta' Mejju 2022 li bih tat il-helsien mill-arrest.

7. U aktar talli fl-istess data, ħin, lok u cirkostanzi irrenda ruħu ricediv ai termini tal-artikoli 49 u 50 tal-Kap 9 tal-Liġijiet ta' Malta liema sentenzi saru definittivi u ma jistawx jinbidlu.

Il-Qorti hija gentilment mitluba sabiex f'kaz ta' ħtija tikkundanna lill-akkuzat għall-ħlas ta' spejjes li jkollhom x'jaqsmu mal-ħatra ta' esperti jew periti fil-proceduri hekk kif ikkontemplat fl-Artikolu 533 tal-Kapitlu 9 tal-ligijiet ta' Malta.

Il-Qorti hija mitluba sabiex barra milli tapplika il-piena skond il-liġi, tapplika wkoll l-artikoli 383, 384, 385 u 412C tal Kap 9 tal-liġijiet ta' Malta għas-sigurta ta' dawn il-persuni hawn fuq indikati.

XHIEDA

F'dan il-process xehdu sitt (6) xhieda kif gej:

Abdu Salam Ramadam Ahtiwish (*a fol* 19 et. seq.); Spettur Lydon Zammit (*a fol* 25 et. seq.); Patri Salv Spagnol (*a fol* 36 et. Seq.); Father Ray Taledo *(a fol* 44 et. Seq.); Marie Claire Tabone (*a fol* 79 et. Seq.) u Helenio Galea (*a fol* 82 et. Seq.).

Ikkunsidrat:

Semghet l-ammissjoni tal-imputata kif registrata fl-atti fis-seduta tallum ghall-imputazzjonijiet migjuba fil-konfront taghha.

Illi din il-Qorti osservat dak li jiddisponi l-Artikolu 392A(1) tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta, u cioe' wara li l-imputata wiegbet li hija hatja, din il-Qorti wissietha b'mod l-aktar solenni fuq il-konsegwenzi legali ta' dik it-twegiba taghha u tatha zmien xieraq sabiex jekk trid terga' lura minnha u kien biss wara li staqsietha t-tieni darba wara li kkonsultat mal-avukat Daniel Attard li l-Qorti ghaddiet sabiex taghti kaz din l-ammissjoni taghha.

Illi ghalhekk fuq l-ammissjoni volontarja u inkondizzjonata tal-istess imputata, il-Qorti tiddikjara li m'ghandiex triq ohra salv li ssib lill-imputata hatja tal-imputazzjonijiet migjuba kontra taghha.

Semghet lill-Prosekuzzjoni u d-Difiza jitrattaw fuq il-piena fejn kien hemm qbil mal-parametri li kellha timxi maghhom il-Qorti.

Rat l-atti kollha ta' dan il-procediment u d-dokumenti esebiti.

Konsiderazzjonijiet dear piena

Ricentement il-Qorti tal-Appell Kriminali fil-kawza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Simon Borg**[1] dahlet fil-fond dwar l-iskop ta' piena:

[1]Appell numru 96/2019deciz Imħallef Dr. Aaron M. Bugeja fl-10 t'Ottubru 2019

Dil-Qorti tagħmel ir-riflessjonijiet segwenti dwar l-istess piena. Il-ġustifikazzjoni tal-piena fl-eżerċizzju tad-Dritt Penali modern hija pernjata fuq tliet prinċipji kardinali u tiffoka fuq tliet effetti prinċipali, jiġifieri l-effett :

(a) Retributtiv;

(b)Preventiv; u

(c) Riedukattiv jew rijabilitattiv tal-piena

L-**aspett retributtiv** tal-piena huwa, skont il-ġurista Francesco Carnelutti, dak li jservi biex jirristabbilixxi is-sitwazzjoni morali soċjali għal kif kienet qabel ma seħħet il-ħsara lis-soċjeta bil- kommissjoni tar-reat. U s-soċjeta teżiġi li l-ħati jagħmel tajjeb għall-azzjoni vjolattiva tad-dritt penali kommessa minnu u li tkun kisret il-paċi u trankwillita' tagħha.

L-**aspett preventiv** tal-piena huwa dak li jrid jassigura li l-piena tkun strument li bih, grazzi għal biża li s-sanzjoni li tkun tista' tingħata toħloq f'moħħ is-soċjeta, b'mod li dak li jkun jerġa jaħsibha darbtejn qabel ma jikkommetti reat. Fi kliem ieħor, minħabba l-biża li teħel il-piena, persuna tiġi mġegħela tixtarr sew il-konsegwenzi t'egħmilha qabel ma twettaq l-att kriminuż.

L-**aspett preventiv** għalhekk huwa dupliċi : wieħed ta' natura ġenerali u l-ieħor ta' natura speċjali. L-**effett preventiv ġenerali** huwa dak li bis-saħħa tal-liġi penali li tistabbilixxi l-piena, is-soċjeta tiġi kemm jista' jkun imrażna milli tikkommetti reati minħabba l- biża li tinkorri fil-piena jekk tinstab ħatja. Aktar ma dik il-piena tiġi applikata fil-prattika, aktar dak l-

effett preventiv ġenerali jkun laħaq il-mira tiegħu. L-**<u>aspett preventiv speċjali</u>** huwa dak li japplika għall-ħati innifsu, li jkun esperjenza fuqu personali l-effetti tal-piena, b'mod li darb'oħra jerġa jaħsibha sew qabel ma jagħżel li jikser il-Liġi. Jekk is-soċjeta titlef din il-biża mill-piena minħabba li l-Liġi penali tibda' titnaqqar fil-kwalita jew kwantita tal-piena jew inkella minħabba li l-pieni ma jiġux applikati bir-rigorosita dovuta għall-fattispecie tal-każ, allura ma jkun hemm xejn li jġiegħel lill-membri tas-soċjeta milli jiddeżistu għax jekk jiddelinkwu mingħajr konsegwenza jew b'konsegwenza żgħira, isir konvenjenti għall- membri fi ħdan soċjeta li jiddelinkwu. Dan iwassal għal proliferazzjoni ta' delinkwenza b'konsegwenzi nefasti għall-interessi tal-kollettivita'. Is-soċjeta allura teħtieġ li l-piena jkollha aspett preventiv li jkun effettiv u effikaċi meħtieġ għall-eżistenza paċifika tagħha stess. Altrimenti, il-kollass.

Finalment hemm l-**<u>aspett riedukattiv u rijabilitattiv</u>** tal-piena, li tikkonċentra mhux daqstant fuq l-aspett tal-ħtija speċifika tal-ħati u li għaliha tkun immirata l-azzjoni repressiva tal-piena, daqskemm fuq l-aspett ta' trattament terapewtiku individwali, immirat lejn ir-rijabilitazzjoni tal-ħati. Dan l-aspett rijabilitattiv huwa kruċjali għas-soċjeta in kwantu jgħin lill-ħati jgħaddi minn proċess ta' riforma tiegħu innifsu biex jgħinu jinqata' mir-raġunijiet u l- kundizzjonijiet li jkunu wasluh biex jiddelinkwi, billi jagħraf iqum fuq saqajh, jibni ħajtu mill-ġdid u ma jibqax aktar ta' theddida għas-soċjeta bħal meta kien fil-mument meta jkun iddelinkwa.

F'dan il-kuntest il-piena għandu jkollha **effetti riedukattivi u korrezzjonali** fuq il-ħati. Biex dan l-għan jintlaħaq, il-ħati għandu jsib dawk l-istrutturi maħsuba mill-Istat biex ikun jista' jwettaq dan il-perkors rijabilittativ u jiġi mgħejjun itejjeb l-imġieba tiegħu b'mod li għalhekk ikun jista' jerġa jiġi reintegrat fis-soċjeta, billi jiġi riedukat, imħeġġeġ jiżviluppa t-talenti u l-abbiltajiet tiegħu, inkoraġġit jaħdem biex ikollu biex jerġa jibni ħajtu u jgħix diċenti, ma jkollux għalfejn jiddelinkwi u jkollu wkoll minn fejn jagħmel tajjeb għad-danni li jkun ikkawża b'egħmilu. F'dan is-sens allura l- Carnelutti jtenni li l-piena hija distinta mill-kastig, għalkemm għandha effikaċja repressiva.

Il-Qorti qieset l-ammissjoni bikrija u l-fedina penali netta taghha.

DECIDE:

Ghaldaqstant, il-Qorti, wara li rat l-artikoli 382A, 383, 384, 385 u 412C tal Kap 9 tal-liġijiet ta' Malta issib lill-imputata hatja tal-imputazzjonijiet migjuba fil-konfront taghha, izda fid-dawl tal-kunsiderazzjonijiet hawn fuq maghmula u b'applikazzjoni tal-Artikolu 22 tal-Kapitolu 446 tal-Ligijiet ta' Malta, il-Qorti qed tillibera lill-imputata bil-kundizzjoni li ma tikkommettiex reat iehor fi zmien tliet snin mil-lum.

Il-Qorti twissi lill-hatja bil-konsegwenzi skont il-Ligi jekk hija tikkommetti reat iehor matul dan il-perijodu ta' liberta' kundizzjonata.

In oltre u b'applikazzjoni ta' l- artikolu 382A ta' l-istess Kapitolu 9 biex tipprovdi ghas-sigurta ta' Saviour Spagnol qed tpoggi lill-imputata taht

ordni ta' trazzin ghal perjodu ta' tlett (3) snin bil-kundizzjonijiet elenkati f'l-ordni mghoti kontestwalment.

DR JOSEPH MIFSUD
MAGISTRAT

Ylenia Spiteri

Deputat Registratur